

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

КОРЕКЦІЙНА РОБОТА З ДІТЬМИ ІЗ ЗАТРИМКОЮ
ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

підготовки бакалавра
спеціальності 016 Спеціальна освіта
освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка та
логопедія

Луцьк – 2022

Силабус вибіркового освітнього компонента «**Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку**» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта, за освітньо-професійною програмою **Корекційна психопедагогіка та логопедія**.

Розробник: Ханзерук Лілія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Брушневська І.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 21 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Кузава І.Б.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка	<u>Вибірковий</u>
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>	<u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка)	Рік навчання <u>2</u>
	<u>Освітньо-професійна програма</u> Корекційна психопедагогіка та логопедія	Семестр <u>3-ий</u>
ІНДЗ: немає	<u>Освітній рівень: перший</u> (бакалаврський)	Аудиторні – <u>30 год.</u>
		Лекції – <u>10 год</u>
Мова навчання		Практичні <u>20 год.</u>
		Самостійна робота <u>110 год.</u>
		Консультації <u>10 год.</u>
		Форма контролю: <u>залік</u>
		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові Ханзерук Лілія Олексіївна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація leliya.han64@gmail.com

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента (ОК) «Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу вибіркового ОК «Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

ОК включає лекційні та практичні заняття.

На лекціях повідомляється про теоретичні засади проблеми навчання осіб із затримкою психічного розвитку (ЗПР) та розробку окремих методик, спрямованих на вивчення означеного порушення. Даються знання про весь арсенал сучасних психодіагностичних методик і можливостей їх використання як в педагогічній взагалі, так і при діагностуванні ЗПР. Особлива увага надається проблемі корекційної роботи дітям із ЗПР в різні вікові періоди.

На практичних заняттях здобувачі освіти набувають навички застосовувати одержані знання при організації корекційної роботи з дітьми із ЗПР.

Самостійна робота з даного ОК передбачає поглиблення теоретичних знань та формування

необхідних практичних навичок.

2.Пререквізити

Для освоєння освітнього компоненту використовують знання, вміння і навички, сформовані у ході вивчення ОК «Вступ до корекційної психопедагогіки та логопедії», «Основи корекційної психопедагогіки», «Корекційна психопедагогіка з практикумом», «Психологія дітей з інтелектуальними порушеннями», навчальної волонтерської практики.

Постреквізити. Освоєння даного освітнього компонента є необхідною основою для подальшого вивчення ОК «Спеціальні методики навчання дітей з інтелектуальними порушеннями», «Педагогіка інклюзивної освіти», «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної та мовленнєвої діяльності», написання курсової роботи з корекційної психопедагогіки, навчальної та педагогічної практик в закладах освіти на посаді вчителя-дефектолога.

3.Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання вибіркового ОК є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними та практичними засадами організації навчання, виховання, соціальної адаптації та реабілітації, інтеграції в соціум осіб із затримкою психічного розвитку.

Завдання вивчення ОК: забезпечення здобувачів вищої освіти знаннями теорії та практики корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку.

Предметом вивчення ОК є: особливості спеціальної освіти та підготовки до самостійного життя дітей із затримкою психічного розвитку, як умови їх успішної інтеграції в суспільство, професійний обов'язок спеціального педагога у справі навчання і виховання таких осіб.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» у ході вивчення вибіркового освітнього компонента «Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку» у здобувачів вищої освіти необхідно сформулювати загальні і фахові (спеціальні) компетентності, а саме:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

Спеціальні компетентності

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

СК-18. Здатність будувати педагогічні й соціальні стосунки на основі загальнолюдських та національних цінностей; поєднувати сучасну спеціальну та інклюзивну освітню практику з глибоким осмисленням теорій і технологій видатних педагогів, психологів, лікарів, філософів.

СК-19. Здатність застосовувати науково-обґрунтовані знання про психологічні закономірності та соціальні чинники розвитку осіб з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвиткового і навчально-реабілітаційного процесів.

4. Результати навчання

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методиками, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН 18. Знати природу психічних явищ, ідентифікувати психологічні проблеми, розуміючи закономірності розвитку і функціонування психічних явищ в контексті вирішення професійних завдань у корекційній роботі з дітьми з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями.

РН 21. Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового

спілкування; стійкі навички усного й писемного мовлення, зорієнтованого на професійну специфіку; навички оперування фаховою термінологією.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи корекційної роботи з дітьми із ЗПР						
Тема 1. Діти із затримкою психічного розвитку як учасники корекційно-педагогічного процесу. Поняття «затримка психічного розвитку» (ЗПР). Класифікації ЗПР. Сучасні підходи до психолого-педагогічного вивчення дітей із ЗПР. Високий потенціал навчваності дітей із ЗПР та пов'язані з ним інноваційні підходи до навчання і виховання.	16	2	2	2	10	<i>макс. к-сть балів за практичне/ лабораторне заняття – 10 УО/10</i>
Тема 2. Діти із затримкою психічного розвитку у сучасному освітньому просторі. Характеристика труднощів навчальної діяльності дітей із ЗПР. Корекційне навчання дітей із затримкою психічного розвитку. Основні завдання корекційного навчання. Організаційні питання корекційного навчання. Інклюзивне навчання дітей із ЗПР. Форми організації навчання дітей із затримкою психічного розвитку в школі.	16	2	2	2	10	ДС/10

Змістовий модуль 2. Особливості корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку

<p>Тема 3. Концепція науково-методичного забезпечення формування навчальної діяльності учнів із затримкою психічного розвитку.</p> <p>Активність особистості як центральний орієнтир у навчанні дітей із затримкою психічного розвитку. Умови дозрівання психологічних компонентів навчальної діяльності у дітей із затримкою психічного розвитку. Психокорекційний зміст розділу «Фізичне Я». Психокорекційний зміст розділу «Психічне Я». Психокорекційний зміст розділу «Соціальне Я».</p>	24	1	4	1	18	УО/10 ДС/10
<p>Тема 4. Психологічний супровід інтелектуального розвитку молодших школярів із затримкою психічного розвитку.</p> <p>Загальна характеристика пізнавальної діяльності молодших школярів із затримкою психічного розвитку. Роль психологічного супроводу у системі корекційно-розвивального навчання молодших школярів із затримкою психічного розвитку. Система роботи з психолого-педагогічної корекції пізнавальної діяльності молодших школярів із затримкою психічного розвитку в умовах компетентнісного підходу.</p>	24	1	4	1	18	УО/10 ДС/10
<p>Тема 5. Психолого-педагогічне забезпечення інклюзивного навчання дітей із затримкою психічного розвитку.</p> <p>Інклюзивне навчання як сучасний варіант організації освітнього процесу для дітей із затримкою психічного розвитку. Умови формування інклюзивного середовища у закладах загальної середньої освіти. Зміст освітньої діяльності (Державний стандарт початкової освіти (2018);</p>	22	1	2	1	18	УО/10

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2019)). Базовий навчальний план початкової освіти для спеціальних закладів (класів) загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей з особливими освітніми потребами. Співпраця всіх учасників освітнього процесу, розподіл ролей і обов'язків учителя та асистента вчителя.						
Тема 6. Особливості дистанційного навчання учнів із затримкою психічного розвитку. Дистанційне навчання як інструмент для реалізації освітніх завдань учнів із затримкою психічного розвитку. Особливості організації дистанційного навчання учнів із затримкою психічного розвитку. Технології дистанційного навчання учнів із затримкою психічного розвитку.	22	1	2	1	18	РМГ/10
Тема 7. Корекційна спрямованість навчання та індивідуальних програм розвитку дітей із затримкою психічного розвитку. Умови реалізації потенційних інтелектуальних можливостей молодших школярів із затримкою психічного розвитку. Необхідність формування психологічної готовності до навчання в основній школі молодших школярів із затримкою психічного розвитку.	26	2	4	2	18	УО/10 Т/10
УСЬОГО:	150	10	20	10	110	100 балів

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

² / Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи корекційної роботи з дітьми із ЗПР		
1.	Діти із затримкою психічного розвитку як учасники корекційно-педагогічного процесу.	2
2.	Діти із затримкою психічного розвитку у сучасному освітньому просторі.	2
Змістовий модуль 2. Особливості корекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку		
3	Концепція науково-методичного забезпечення формування навчальної діяльності учнів із затримкою психічного розвитку.	1
4	Психологічний супровід інтелектуального розвитку молодших школярів із затримкою психічного розвитку.	1
5	Психолого-педагогічне забезпечення інклюзивного навчання дітей із затримкою психічного розвитку.	1
6	Особливості дистанційного навчання учнів із затримкою психічного розвитку	1
7	Корекційна спрямованість навчання та індивідуальних програм розвитку дітей із затримкою психічного розвитку.	2
	Разом	10

6. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **100**.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що

передусе семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «Корекційна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Питання до заліку ОК

1. Клініко-психолого-педагогічні особливості дітей із затримкою психічного розвитку.
2. Характеристика програми з дошкільного виховання дітей із затримкою психічного розвитку в контексті завдань Базового компоненту/Стандарту дошкільної освіти.
3. Роль сім'ї у забезпеченні якості життя дітей із затримкою психічного розвитку.
4. Основні напрямки партнерської взаємодії з сім'ями, в яких виховуються діти із затримкою психічного розвитку.
5. Напрямки корекційно-розвиткових послуг (занять) для дітей із затримкою психічного розвитку.
6. Сучасні підходи до розробок занять з дітьми із затримкою психічного розвитку.
7. Характеристика концепції науково-методичного забезпечення формування навчальної діяльності учнів із затримкою психічного розвитку (розробники, актуальність).
8. Активність особистості як центральний орієнтир у навчанні дітей із затримкою психічного розвитку.
9. Умови дозрівання психологічних компонентів навчальної діяльності у дітей із затримкою психічного розвитку.
10. Спільне та відмінне у програмах «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1-4 класи) та міжнародній програмі «СЕЕ-навчання».
11. Загальна характеристика пізнавальної діяльності молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
12. Роль психологічного супроводу у системі корекційно-розвивального навчання молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
13. Система роботи з психолого-педагогічної корекції пізнавальної діяльності молодших школярів із затримкою психічного розвитку в умовах компетентнісного підходу.
14. Когнітивні порушення у дітей із затримкою психічного розвитку.
15. Роль ІРЦ у забезпеченні індивідуальної освітньої траєкторії школярів із затримкою психічного розвитку.
16. Загальний аналіз освітніх труднощів школярів із затримкою психічного розвитку в контексті типології особливих освітніх потреб.
17. Дистанційне навчання як інструмент для реалізації освітніх завдань учнів із затримкою психічного розвитку.

18. Особливості організації дистанційного навчання учнів із затримкою психічного розвитку.
19. Переваги дистанційного навчання учнів із затримкою психічного розвитку.
20. Недоліки дистанційного навчання учнів із затримкою психічного розвитку.
21. Способи особливого подання інформації для учнів із затримкою психічного розвитку у процесі дистанційного навчання.
22. Участь батьків у дистанційному навчанні учнів із затримкою психічного розвитку.
23. Технології дистанційного навчання учнів із затримкою психічного розвитку.
24. Інклюзивне навчання як сучасна модель організації освітнього процесу для дітей із затримкою психічного розвитку.
25. Порівняльна характеристика організаційних моделей інклюзивного навчання дітей із затримкою психічного розвитку в Україні та США.
26. Аналіз одного із розділів програми «Віконечко».
27. Історія вивчення дітей із затримкою психічного розвитку в Україні.
28. Роль експериментальної програми «Включення дітей з особливими потребами у класи і групи загальноосвітніх закладів» у формуванні сучасних підходів до освіти дітей із затримкою психічного розвитку.
29. Сутність поняття «Затримка темпу психічного розвитку»/«Затримка психічного розвитку».
30. Роль клінічної систематики дітей із затримкою психічного розвитку у формуванні підходів до корекційно спрямованого розвитку дітей цієї категорії.
31. Відмінність порушень психічних функцій при затримці психічного розвитку від інтелектуальних порушень.
32. Особливості емоційно-вольової сфери у дітей із затримкою психічного розвитку.
33. Сфери цілеспрямованого корекційного впливу при затримці психічного розвитку.
34. Особливості організації навчальної діяльності дітей із затримкою психічного розвитку.
35. Характеристика програми корекційно-розвивальної роботи з молодшими школярами із затримкою психічного розвитку.
36. Загальна характеристика програми «Соціально-емоційне й етичне навчання (СЕЕН)».
37. Вітчизняна система корекційно-розвивального навчання як ресурс сучасної освіти дітей із затримкою психічного розвитку.
38. Причини і форми затримки психічного розвитку у дітей.
39. Особливості моторики дошкільників із затримкою психічного розвитку.
40. Особливості мовлення дошкільників із затримкою психічного розвитку.
41. Особистісний та соціальний розвиток дошкільників із затримкою психічного розвитку.
42. Особливості розвитку ігрової діяльності у дошкільників із затримкою психічного розвитку.
43. Особливості розвитку конструктивної діяльності у дошкільників із затримкою психічного розвитку.
44. Особливості розвитку образотворчої діяльності у дошкільників із затримкою психічного розвитку.
45. Особливості розвитку трудової діяльності у дошкільників із затримкою психічного розвитку.
46. Навести приклади вправ на корекцію пам'яті молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
47. Навести приклади вправ на корекцію уваги молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
48. Навести приклади вправ на корекцію мислення молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
49. Навести приклади вправ на корекцію просторового орієнтування молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
50. Навести приклади вправ на корекцію пам'яті молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
51. Навести приклади вправ на корекцію сприймання молодших школярів із затримкою психічного розвитку.

52. Навести приклади вправ на корекцію мовлення молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
53. Характеристика інтелектуальних труднощів дітей із затримкою психічного розвитку.
54. Характеристика функціональних труднощів дітей із затримкою психічного розвитку.
55. Характеристика фізичних труднощів дітей із затримкою психічного розвитку.
56. Характеристика навчальних труднощів дітей із затримкою психічного розвитку.
57. Характеристика соціоадаптаційних труднощів дітей із затримкою психічного розвитку.
58. Навести приклади вправ для очей учнів із затримкою психічного розвитку під час дистанційного навчання.
59. Навести приклади вправ для постави учнів із затримкою психічного розвитку під час дистанційного навчання.
60. Навести приклади технік та вправ, які використовуються у дистанційному навчанні учнів із затримкою психічного розвитку.
61. Характеристика Базового навчального плану початкової освіти для спеціальних закладів (класів) загальної середньої освіти з українсьязатримкою психічного розвитку): інваріантна складова; корекційно-розвиткова робота; варіативна складова
62. Характеристика ключових методів та прийомів, які набули поширення в інклюзивному навчанні.
63. Інклюзивне навчання як сучасний варіант організації освітнього процесу для дітей із затримкою психічного розвитку.
64. Умови формування інклюзивного середовища у закладах загальної середньої освіти.
65. Державний стандарт початкової освіти як основа змісту освітньої діяльності молодших школярів із затримкою психічного розвитку.
66. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти як основа змісту освітньої діяльності школярів із затримкою психічного розвитку.
67. Загальна характеристика Базового навчального плану початкової освіти для спеціальних закладів (класів) загальної середньої освіти з українською мовою навчання дітей із затримкою психічного розвитку.
68. Співпраця всіх учасників освітнього процесу, розподіл ролей і обов'язків учителя та асистента вчителя.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
9-10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
7-8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
5-6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
3-4 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним

	матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1-2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Таблиця 4

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

- Кузава І. Б. Теоретичні та методичні засади інклюзивної освіти дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук. Київ, 2015. 40 с.
- Марчук Т. Ф. Навчання читання учнів молодших класів у школі інтенсивної педагогічної корекції: методичні рекомендації для вчителів. Київ : Педагогічна думка, 2008. 31 с.
- Обухівська А., Ілляшенко Т., Жук Т. Діти із затримкою психічного розвитку. *Психологу про дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі*. К.: Редакції загальнопед. газет, 2012. 128 с.
- Омельченко І. М. Психолого-педагогічні основи діагностики і формування комунікативної діяльності у дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку: навч.-метод. посіб. / Ірина Омельченко; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки. Полтава: Техсервіс, 2015. 187 с.
- Прохоренко Л. І. Формування самоконтролю на уроках математики у молодших школярів із ЗПР. К. : Педагогічна думка, 2012. 48 с.
- Прохоренко Л. І. Формування саморегуляції на уроках математики у молодших школярів із затримкою психічного розвитку. Чернівці: Букрек, 2015. 190 с.
- Сак Т. В. Психолого-педагогічні основи управління учбовою діяльністю учнів із затримкою психічного розвитку у школі інтенсивної педагогічної корекції. К.: Актуальна освіта, 2005. 246 с.
- Ханзерук Л. О. Рождественська М. В. Особливості педагогічного підходу до дітей із затримкою психічного розвитку, ускладненої неврозоподібним синдромом / Л. О. Ханзерук // Психокорекційна педагогіка. Хрестоматія: навчально-методичний посібник: в 2 т. Том 1; авт. кол.: Альонкіна Н. П., Геращенко С. І., Кравець Н. П. [та ін.]; за редакцією академіка НАПН України В. М. Синьова / Нац. пед у-т ім. М. П. Драгоманова, ф-т кор. пед-ки та псих. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. С. 58-60.

Інформаційні ресурси

1. Баб'як О. О. «Ритміка» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс]. Програми з корекційно-розвиткової роботи – (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.). Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>
2. Вебінар «Інклюзивне навчання: корекційна спрямованість у роботі з особами із затримкою психічного розвитку» <https://vseosvita.ua/webinar/inkluzivne-navcanna-korekcijna-spravovanist-u-roboti-z-osobami-iz-zatrimkou-psihicnogo-rozvitku-419.html>
3. Логвінова І. П., Кучеренко Ю. О. «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс]. Програми з корекційно-розвиткової роботи – (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010>
4. Омельченко І. М. «Розвиток мовлення» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс] / І. М. Омельченко, Л. О. Федорович // Програми з корекційно-розвиткової роботи (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>
5. Омельченко І. М. «Розвиток мовлення» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс] / І. М. Омельченко, Л. О. Федорович // Програми з корекційно-розвиткової роботи (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>
6. Програма «Віконечко» [Електр. ресурс]. Режим доступу [http // https://yadi.sk/i/yp3IjhEMmCDLK](http://yadi.sk/i/yp3IjhEMmCDLK).
7. Сак Т. В., Прохоренко Л. І. «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс]. Програми з корекційно-розвиткової роботи (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>
8. Сак Т. В., Прохоренко Л. І. «Корекція розвитку» для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (підготовчий, 1–4 класи) [Електронний ресурс]. Програми з корекційно-розвиткової роботи (Рекомендовано МОН України, наказ № 476 від 29.04.2016 р.) Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/11010/>